

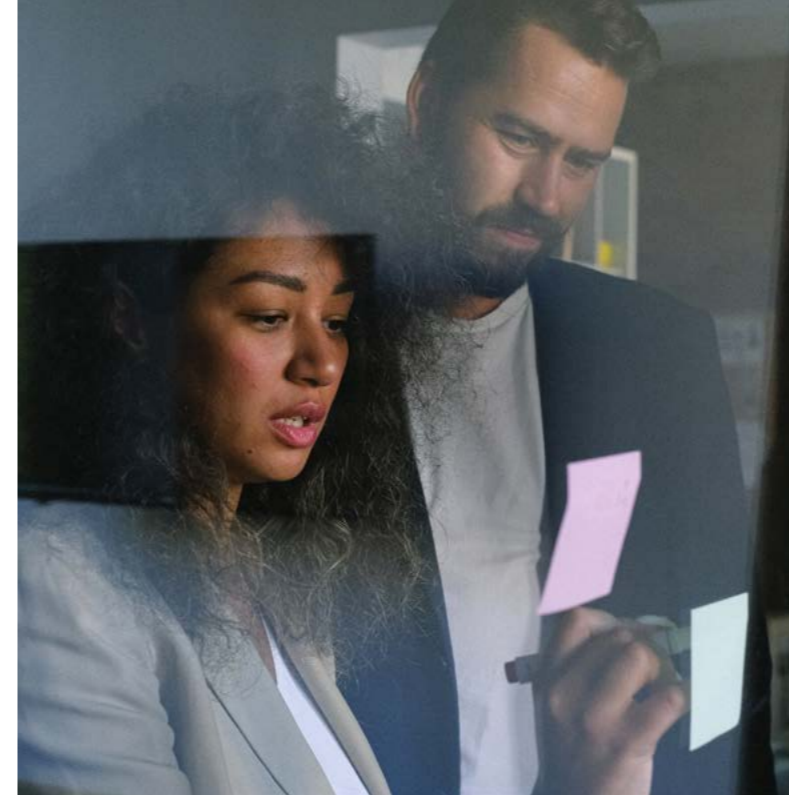
Participatie- wijzer:

in vijf stappen
naar een
Omgevingswet-proof
participatiebeleid

Samenvatting

Hoe kom je tot een participatiebeleid dat aansluit op de eisen die de Omgevingswet stelt en waar je ook in de praktijk mee uit de voeten kunt? Wij bieden een Participatiewijzer waarbij we gebruik maken van onze expertise op gebied van participatieprocessen, beleid, organisatie en juridische vraagstukken. In vijf stappen helpen we je toe te werken naar een plan voor het ontwikkelen én implementeren van participatiebeleid.

We richten ons op drie vragen:

1. De ambitie: wat kan er?
2. De juridische mogelijkheden: wat mag en moet er?
3. De organisatie van de uitvoering: hoe werkt het?

Participatie & de Omgevingswet

In de moderne samenleving is participatie de regel en niet meer de uitzondering in het maken van beleid en het uitvoeren ervan. Onder de Omgevingswet wordt participatie nog belangrijker. Vanaf dat moment is het voor gemeenten verplicht om participatiebeleid te hebben en speelt participatie een grote rol bij ruimtelijke projecten. Dit geldt voor initiatieven uit de markt en de samenleving maar óók voor initiatieven van de gemeente zelf.

Worstelen met vragen

Wij zien veel gemeenten enthousiast aan de slag gaan met verschillende vormen van participatie. En tegelijkertijd worstelen ze met vragen over hun eigen rol, hun ambitie en hoe ze participatie kunnen organiseren. Wanneer is participatie slechts gewenst en wanneer verplicht? Wanneer is er 'genoeg' geparticipeerd? Wat voor eisen kun je als gemeente stellen aan de participatie van ontwikkelaars? En hoe borg je binnen de gemeentelijke organisatie één herkenbare aanpak als het gaat om participatie?

We merken in onze dagelijkse praktijk dat dit vragen zijn waar veel gemeenten tegen aan lopen. Soms hebben deze vragen een juridische achtergrond, soms draaien ze om hoe participatie concreet vorm te geven. Soms is de vraag hoe je je ambitie op gebied van participatie in de organisatie borgt. Reden voor Bureau Buhrs, Hiemstra & de Vries en Straatman Koster advocaten om de handen ineen te slaan en gezamenlijk een Participatiewijzer aan te bieden, om gemeenten te helpen hun participatie beter te organiseren. Binnen hun eigen organisatie én als handreiking richting externe initiatiefnemers.

Participatie is maatwerk

In onze ogen is goed participatiebeleid altijd maatwerk. Alle gemeenten kennen goede voorbeelden van succesvolle participatietrajecten. Elke organisatie doet het anders. Tegelijkertijd zijn er juridische kaders en organisatorische consequenties. Dus hoe zorg je er voor dat je participatiebeleid en -aanpak aansluit bij de lokale situatie en tegelijkertijd Omgevingswet-proof is?

De uitdaging: beleid dat werkt

Er zijn al heel wat methodieken en instrumenten op de markt die gemeenten helpen om participatieprocessen op een gestructureerde en waardevolle manier te organiseren. Wij ondersteunen gemeenten door een Participatiewijzer aan te bieden waarmee gemeenten laagdrempelig hun participatiebeleid Omgevingswet-proof én werkbaar in praktijk kunnen maken. Daarbij richten we ons op drie elementen:

1. **De ambitie:** wat wil je en wat kan er? Hoe wil je inwoners en partijen betrekken en past deze ambitie bij jouw gemeente? We inventariseren lokale en landelijke voorbeelden, passend bij jouw gemeente.
2. **De juridische mogelijkheden:** wat mag en wat moet er? Hoe weet je dat de gewenste aanpak ook Omgevingswet-proof is? We bestuderen de juridische mogelijkheden en beperkingen, passend bij jouw gemeente.
3. **De organisatie van de uitvoering:** hoe werkt het? Hoe zorg je ervoor dat het beleid integraal en effectief wordt uitgevoerd, door de hele organisatie en niet alleen door het programmateam implementatie Omgevingswet? We leveren een advies over de toepassing in praktijk, passend bij jouw gemeente.

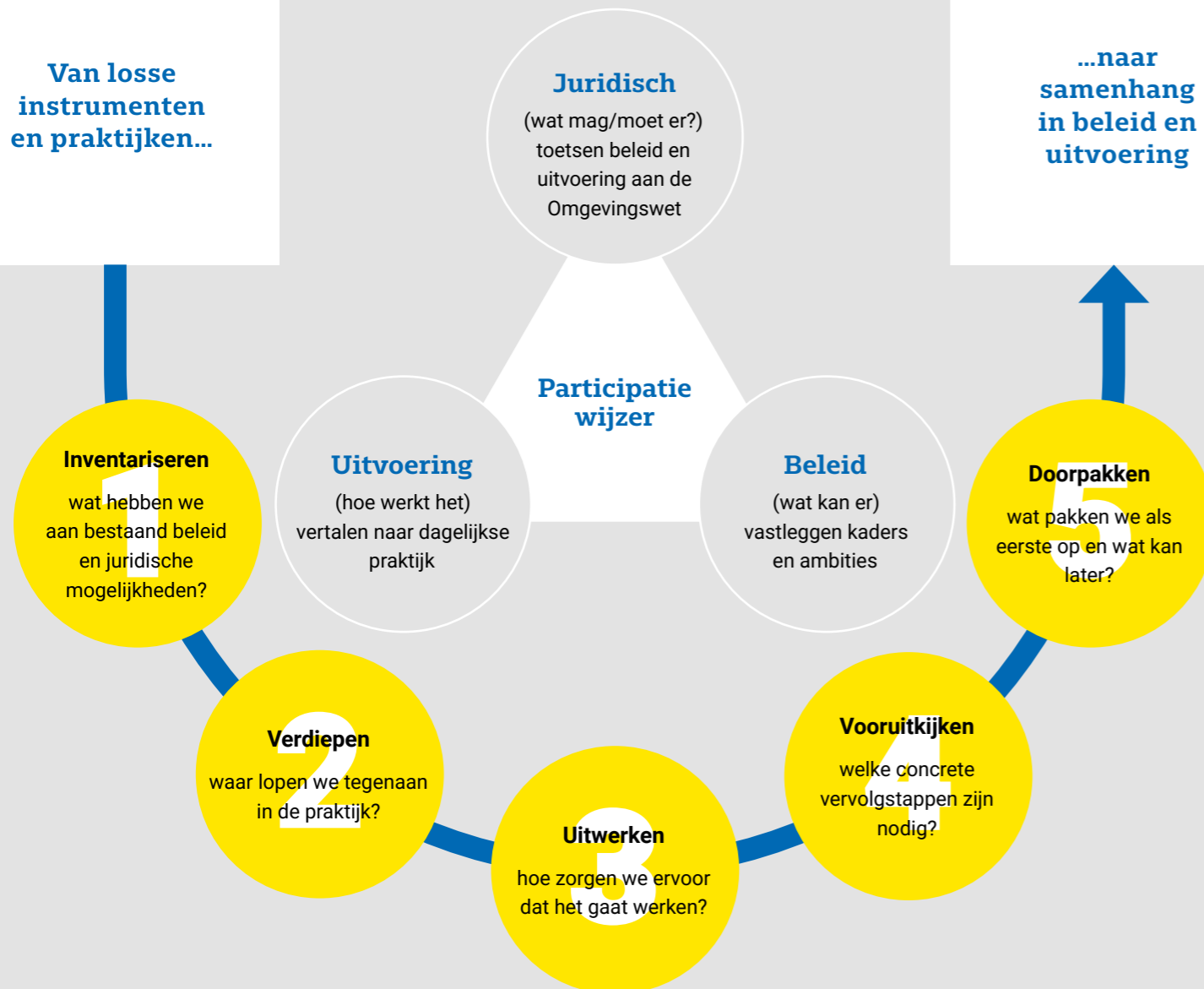

Aan de hand van onze **Participatiewijzer** helpen we je in korte tijd op weg met het opstellen en implementeren van participatiebeleid. Zodat je klaar bent voor de Omgevingswet.

De Participatiewijzer: vijf stappen op weg naar werkbaar Omgevingswet- proof participatiebeleid

**Van losse
instrumenten
en praktijken...**

Stap 1 Inventariseren

Tijdens een startgesprek met relevante spelers (communicatieadviseur, inhoudelijk projectleider, de programmamanager Omgevingswet, bestuursadviseur) en een eerste verkenning van de belangrijkste documenten brengen we de lokale situatie van participatie in kaart. Dat doen we vanuit drie perspectieven: beleidsmatig, juridisch en organisatorisch. We leveren een concept participatiewijzer op die beschrijft en visualiseert hoe jouw gemeente participatie heeft vormgegeven en wat juridisch kan en mag volgens de Omgevingswet.

Doel: scherp in beeld hebben wat de lokale situatie, behoefte en ambitie is

Resultaat: een concept participatiewijzer (versie 1) met onze belangrijkste bevindingen

Stap 2 Verdiepen

Aan de hand van de concept participatiewijzer gaan we met elkaar in gesprek tijdens een aantal werksessies. In deze werksessies op ambtelijk, directie en bestuurlijk niveau, halen we op hoe er in de praktijk gewerkt wordt en waar mensen tegenaan lopen op beleidsmatig, juridisch en organisatorisch vlak. Kortom: we 'toetsen' de wijzer aan de lokale (beleids)praktijk, om deze vervolgens aan te passen.

Doel: toetsen van de concept participatiewijzer en ophalen van nieuwe informatie en feedback.

Resultaat: een getoetste en aangepaste participatiewijzer (versie 2)

Stap 3 Uitwerken

Na de werksessies organiseren we een afsluitende bijeenkomst voor een breder gezelschap van betrokken mensen binnen jouw organisatie. We presenteren de aangepaste participatiewijzer en bespreken wat jouw gemeente nodig heeft om het participatiebeleid werkbaar te maken. Zowel voor de samenwerking met initiatiefnemers als voor eigen beleid en uitvoering. Op een manier die bij jouw gemeente past én Omgevingswet-proof is. Indien nodig scherpen we de wijzer voor een laatste keer aan en maken we deze definitief.

Doel: draagvlak en betrokkenheid bij betrokkenen binnen jouw organisatie.

Resultaat: een definitieve participatiewijzer (versie 3)

Stap 4 Vooruitkijken

In de vierde stap stellen we een plan op. Het plan sluit aan op de participatiewijzer en benoemt de concrete vervolgstappen die nodig zijn om de participatieprocessen in jouw gemeente te optimaliseren en Omgevingswet-proof te maken.

Doel: vastleggen concrete vervolgstappen voor jouw gemeente.

Resultaat: een plan met concrete vervolgstappen

Stap 5 Doorpakken

In de vijfde en laatste stap selecteren we samen één concrete vervolgstap om verder op door te pakken.

Je kan denken aan de volgende onderwerpen:

- Ingrediënten voor lokaal participatiebeleid op maat
- Uitwerken lokale participatievormen en-instrumenten
- Nieuwe denk- en werkwijze voor de organisatie
- Implementatiestrategie voor de nieuwe werkwijze

Meer
weten?

Bureau Buhrs, Hiemstra & de Vries en
Straatman Koster advocaten helpen
samen gemeenten om te bouwen
aan Omgevingswet-proof en passend
participatiebeleid dat werkt in de praktijk.

Neem voor meer informatie contact op met

Bureau Buhrs 020 632 58 05
Marinka van Vliet

Hiemstra & de Vries 030 252 37 77
Jeroen Niemans

Straatman Koster advocaten 010 240 04 47
Marinda de Smidt

Straatman Koster advocaten

HIEMSTRA & DE VRIES
ORGANISATIE-ADVIESBUREAU

Bureau Buhrs
communicatie &
gebiedsmarketing